

Het geheim van Irina Woltz door Anna Zomer

Zwart en bruin oogpotlood en poeder ter dekking op het oog. Irina Woltz zit bij de visagist. 'Understated Barok' is haar kledingstijl, een hoop ringen en zwart aangezette ogen. Ze maakt zich op voor een avondvullend interview met Manon van Voorst. Irina heeft deze avond zorgvuldig en grondig voorbereid, als een pleidooi in een strafzaak. Relevante argumenten in combinatie met uiterst zorgvuldige woordkeuze en goede timing. Manon heeft een maand geleden al een kennismaking en voorgesprek gehad met Irina. Irina heeft aangegeven gevousvoveerd te willen worden en het over haar professionele leven te willen hebben.

Zo zitten ze vanavond met z'n tweeën in die studio, Manon en zij. Met een groot scherm op de achtergrond waar op de door Irina uitgekozen beeldfragmenten zullen worden vertoond. Na een paar beeldfragmenten en al ongeveer halverwege de rechtstreekse uitzending:

'Irina, je bent naast internationaal strafrechtadvocate ook oma. Welke verhalen lees je zoal voor aan je kleinkinderen 's avonds voor het slapen gaan?'

Irina kijkt Manon rustig aan, zonder een spoor van emotie.

'Ik ga dat niet vertellen in deze setting, zoals ik al aan 't begin van de uitzending heb gezegd. Over mijn privéleven en op persoonlijke achtergronden ga ik niet in.'

Manon, haar stem een octaaf hoger:

'Ik heb toch niet gevraagd met wie je het bed deelt.'

Irina, uiterlijk nog steeds onbewogen:

'Ik wil graag naar mijn volgende fragment.'

'Misschien kun je dat beter zelf toelichten, Irina?'

'Dank je wel. Graag. Het volgende fragment, wel, daar heb ik erg lang over getwijfeld of dat ik wil laten zien. Ik heb er zelfs nog met mijn zus over gesproken. Het is een zwart-wit fragment uit 1965 van de beeldend kunstenaar Ossip Zadkine. Ik hoop dat

de kijkers na het zien hiervan graag naast hem op een krukje willen gaan zitten en nog veel meer van hem willen horen.'

Manon kijkt Irina aan met een wat meewarige blik. Er verschijnt een man van zo'n 75 jaar op het grote scherm met wit haar, zittend met een beitel aan het werk in steen in zijn atelier.

Trefzeker, geconcentreerd beitelt hij. Hij stopt en vertelt:

'Ik ben geboren in Vitebsk, een stad in Wit-Rusland, uit een Russisch-Joodse vader en een Schotse moeder. Ik vertrok al op zijn 15^e jaar naar Europa als enige uit mijn familie. Voor de Tweede Wereldoorlog bestond de bevolking van Vitebsk voor de helft uit Joden. In 1940 werden ze opgesloten in getto's en 1941 vond hier de operatie Barbarossa plaats, een zuiveringsactie van de Duitse Wehrmacht, waarbij alle 16.000 Joden zijn vermoord. Mijn hele familie is hierbij omgekomen en Vitebsk is volledig verwoest.'

Zadkine zwijgt en beitelt verder in de steen. Het getik van zijn beitel klinkt nu harder dan eerst, de weggehakte stukken steen zijn wat groter en vliegen in het rond. Hij stopt weer en kijkt de interviewer aan.

'Beeldhouwen is een onomkeerbaar proces', zegt hij resoluut, 'eenmaal weggehakt steen is voorgoed verdwenen, er is geen weg terug. Spijt of weemoed over wat er een minuut geleden nog was heeft geen enkele zin.'

En Ossip Zadkine beitelt weer verder. Tot zo ver deze passage. Irina draait haar gezicht al van het scherm richting Manon. Het fragment stopt echter niet! Irina voelt zich ongemakkelijk en een gevoel van paniek maakt zich van haar meester. Dit was absoluut niet de afspraak met de eindredacteur. Dit heeft ze niet in de hand.

Zadkine: 'Ik heb in verschillende landen gewoond, Frankrijk en een tijdje in de Verenigde Staten tijdens de Tweede Wereldoorlog. En in Nederland, ik heb natuurlijk een speciale band met Rotterdam. Eén van mijn meest persoonlijke werken staat daar midden in de stad. Het is een beeld van een menselijk figuur zonder hart, symbolisch voor de compleet verwoeste stad na de Tweede Wereldoorlog. En die band is nog eens versterkt omdat in Rotterdam mijn kleindochter woont, ze is nu tien jaar. Een prachtig, bijzonder kind, dat op school fanatiek opkomt voor haar

klasgenoten, wanneer hen in haar ogen onrecht wordt aangedaan', vertelt hij zichtbaar trots.

Zadkine beitelts weer verder, het beeld bevriest en het fragment eindigt. Manon draait haar gezicht in één beweging naar links richting Irina. Ze kijken elkaar zwijgend aan. De stilte is hoorbaar.

Amsterdam, 29 augustus 2020.